

Til patienter og pårørende

Protein C mangel

Koagulationsambulatorium
Klinisk Biokemisk Afsnit
Esbjerg Sygehus

Protein C mangel

Hvad er protein C?

Protein C er et af mange æggehvide-stoffer i blodet, som produceres i leveren og regulerer blodets evne til at størkne. Når der opstår en skade på et blodkar, hjælper blodets størkningsevne til at blødningen hurtigt standses. Men hvis ikke blodets evne til at størkne var reguleret, ville der hurtigt dannes blodpropper. Protein C hjælper på denne måde med til at bremse blodstørkningen, således at denne ikke bliver for kraftig.

Hvad skyldes protein C mangel og hvor hyppigt er det?

Mangel på protein C skyldes ofte en arvelig defekt i et af generne i arvemassen, hvilket gør at kroppen ikke producerer tilstrækkeligt med protein C eller at det producerede protein C ikke virker godt nok. Protein C mangel forekommer hos cirka 0,2 % til 0,5 % af baggrundsbefolkningen, omtrent svarende til 1 person for hver 300 danskere.

Hvordan undersøger man for protein C mangel?

Protein C mangel undersøges med en blodprøve.

Hvad indebærer det at have protein C mangel?

Risikoen for at udvikle veneblodpropper (det samme som dyb årebetændelse) er hos personer med protein C mangel betydeligt højere end hos resten af befolkningen. I modsætning til arterieblodpropper, som typisk rammer hjerte og hjerne, dannes veneblodpropper oftest i ben og lunger.

De fleste mennesker med protein C mangel får alligevel aldrig en blodprop. Det er nemlig ikke kun protein C mangel alene, som øger blodpropprisikoen, men derimod samspillet med andre arveanlæg, livsstil, alder og ydre omstændigheder, der er afgørende.

Protein C mangel

Skal jeg behandles, hvis jeg har protein C mangel?

- *Hvis du er sund og rask og aldrig har haft en blodprop, bør du i såkaldte risikosituationer få blodfortyndende medicin. Risikosituationer er eksempelvis i forbindelse med større operationer, benbrud, længerevarende sengeleje, langvarige rejser med dårlig benplads og ved graviditet. På grund af hormonernes indvirkning på blodets evne til at størkne frarådes kvinder med protein C mangel at tage p-piller, eller få hormonbehandling i overgangsalderen. Det er dog i orden at bruge mini-piller, hormonspiral og anvende hormonstikpiller ved tørre slimhinder i forbindelse med overgangsalderen.*
- *Hvis du har haft én eller flere veneblodpropper, bør du modtage længerevarende behandling med blodfortyndende medicin. På grund af hormonernes indvirkning på blodets evne til at størkne frarådes kvinder med protein C mangel at tage p-piller eller få hormonbehandling i overgangsalderen. Det er dog i orden at bruge mini-piller, hormonspiral og anvende hormonstikpiller ved tørre slimhinder i forbindelse med overgangsalderen.*
- *Hvis du har haft en blodprop i hjerte eller hjerne, skal du have den samme behandling som alle andre patienter med blodprop i hjerte og hjerne. Det er dog ekstra vigtigt at mindske andre risikofaktorer for arterieblodpropper, såsom højt blodtryk, højt kolesteroltal, rygning og overvægt.*

Afhængigt af omstændighederne kan der gælde andre anbefalinger, f.eks. hvis andre blodprøver taler herfor, eller hvis der er flere tilfælde af veneblodpropper i den nærmeste familie. Desuden kan behandlingsvarigheden variere fra person til person afhængigt af risikovurderingen for hver enkelt patient.

Jeg har protein C mangel. Skal min familie undersøges?

Vi anbefaler generelt, at den nærmeste familie (forældre, søskende og personens børn) bør undersøges for protein C mangel. Det er dog vigtigt at huske, at det er helt frivilligt, om man vil lade sig undersøge. Det er den praktiserende læge, som henviser til undersøgelsen.

Protein C mangel

Andre spørgsmål?

Hvis du har yderligere spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Koagulationsambulatorium
Klinisk Biokemisk Afsnit
Esbjerg Sygehus
Finsensgade 35
6700 Esbjerg

Telefon nr.: 7918 2707
Send sikker post via afdelingens hjemmeside